

UNITÁRIUS ÉLET

XII. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

1958. JÚLIUS HÓ

Aratás – kévekötés

A megérett gabonát levágják és a vágott rendek ott fekszenek a földön, szorgos munkás kezeket várva, amelyek összegyűjtsék és kévébe kössék az érett kalászu termést. Nincsen áldottabb munka, mint az aratás és kévekötés. Két dolgot kell tudnia annak, aki aratni akar és kévekötésre vállalkozik. Először is tudnia kell, hogy mikor érkezik el az ideje az aratásnak, mikor van olyan állapotban a termés, hogy szemvesztés nélkül legyen vágható és tudnia kell a kévekötőnek azt, hogy erősen kell megkötni a kévét, hogy az „élet”, a kenyér áldott magva együtt maradjon és szét ne szóródjék, kárba ne vesszen. Figyelem és lelkiismeretesség kell mindkét munka-művelethez és az a hivatástudatból fakadó szeretet, amely nélkül semmiféle jó dolgot nem lehet véghez vinni. Ennél a munkánál nem lehet számíthatni, hogy mennyi időt töltöttem el vele, mennyi fáradozással jár. Ez a munka odaadást, egész emberséget kíván amikor elérkezett ideje az aratásnak és a kévekötésnek.

De nemcsak anyagi értelemben van ideje az aratásnak és a kévekötésnek, hanem szellemi, lelki, erkölcsi értelemben is.

Az ember fejlődése rendjén gyakran érkezett el olyan mesgye-határokhoz, amelyeken belül egy-egy világkorszaknak időben megérett termése várt az aratásra és a kévébe kötésre. Ezért a termésért is emberek sokasága hozott eléggé sohasem méltányolható áldozatokat. Milliók verejtékeztek, dolgoztak, szenvedtek azért, hogy élettermékenyítő eszmék és gondolatok valósággá érlelődjenek és alkalmassá váljanak arra, hogy „a mi mindennapi kenyerünk”-ké váljanak. Ilyen beérett termése életünknek a szocializmus és a béke. Egymástól elválaszthatatlan értékek, „együtt-hatók!” Reánk mai emberekre vár ennek a termésnek betakarítása, ezen a síkon kell aratnunk és kévét kötnünk. Nem könnyű munka, nem játékos feladat. Szent komolysággal és nyílt becsületességgel kell odaállanunk azoknak sorába, akik az életnek emez új terméséért dolgoznak. Nem tétlen szemlélőkre van szükség ma és nem is dicséretmondókra, hanem olyan hivatásérzettel áthatott emberekre, akik megragadják a felismert alkalmat és cselekedetekkel tesznek bizonyosságot hitükről. Oda kell állanunk gyülekezeteink színe elé és bizonyosságot kell tennünk arról, hogy hívei vagyunk a szocializmusnak és harcosai a békének. És példát kell mutatnunk, hogy miként kell cselekedetekkel bizonyosságot tennünk. Csak így válunk méltó képviselőivé Dávid Ferenc haladására ösztönző szellemének, Heltai Gáspár, Enyedi György, Szent-Ábrahám Mihály, Bölöni Farkas Sándor, Brassai Sámuel örökének. Csak így nevezhetjük magunkat Emerson, Parker, Franklin, Priestly, Rabindranath Tagore és a hozzájuk hasonló igaz emberek testvéreinek. Csak ebben az esetben van jogunk hangoztatni, hogy mi va-

gyunk letéteményesei azok szellemiségének, akik Giordano Bruno, Husz János, Galilei, Serveto Mihály vagy Castello útját járták és harcát vívták a több igazságért és a világosság diadaláért. Kell legyen bennünk ma olyan erkölcsi erő és bátorság, mint amilyen korunk nagy emberi személyiségében, az eszményeink szerinti Jézus-arcú emberben: Albert Schweitzerben van, aki csak a minap írta, hogy szeretettel gondol egyházunkra — és ez a szeretet súlyosan kötelez! — hogy *ittthon népünk szolgálatában és határainkon túl az emberiség szolgálatában határozottan és félreérthetetlenül állástfoglaljunk a béke mellett, küzdjünk a tömegpusztító fegyverekkel való kísérletek megszüntetéséért, harcoljunk azért, hogy a világ sorsáért felelős vezetői az erőseknek, leüljenek tárgyalni és békét teremteni.* Meg kell ezt tennünk templomaink katedráin és világkongresszusunk fórumain és minden alkalmán életünknek, amely a szolgálat számára adódik. Át kell hasson mindnyájunkat a Brassai bácsi és Albert Schweitzer által jézusi hangsúllyal képviselt gondolat: „Az élettel szembeni feltétlen tisztelet elve!” Döntésre kell érleljük az emberek lelkét, hogy a józan emberi értelemnek, a romlatlan erkölcsi érzéknek és mindenekfölött a jézusi szeretet parancsának engedelmeskedjenek. Ennek az igazságnak mezején is arassunk és kössük erős kévébe a termést, hogy a mi unitárius egyházunknak és a szabadelvű keresztények világtáborának erkölcsi súlya, humanitásunknak ereje, a szeretet és az igazság Istenébe vetett hitünknek hatalma is ott álljon az V. magyar békekongresszus küldöttei mögött, akik Stockholmba utaznak a békevilágkongresszusra, hogy kinyilvánítsák a világ népeinek békeakarátát, hogy hitet tegyenek ama igazságok mellett amelyek zászlajára vannak írva a béke harcosainak.

A Szovjetunió kezdeményezései a világbéke megteremtésének feltételeire vonatkozóan, az az erkölcsi bátorság amellyel megszüntette a nukleáris fegyverekkel való kísérleteket tekintet nélkül arra, hogy a többi nagyhatalom követi-e ezen a téren vagy sem, a különféle társadalmi rendszerek békés egymásmellett élésének gondolata a békés és szabad versengés jegyében és sok más példamutató tény és cselekedet, minket is arra készítet, hogy kértelés nélkül és nyíltan hitet tegyünk amellett, hogy mindezek a gondolatok, igazságok és erkölcsi tények teljes összhangban állanak unitarizmusunk és szabadelvű kereszténységünk célkitűzéseivel a keresztény humanizmus általunk képviselt elveivel. Hisszük, hogy a stockholmi békevilágkongresszus nagyszerű magvetés lesz ismét, olyan mint Albert Schweitzer oslói békeszózata is volt a maganemében és ennek a magvetésnek lesz aratása és lesz kévekötése is!

R. Filep Imre

Az unitárius szórványokról

A magyarországi helyzetünket tekintve könnyen azt mondhatja valaki, hogy eltekintve egy-két nagyobb gyülekezetünktől, mi unitáriusok itt tulajdonképpen egyetlen szórvány vagyunk. S valóban — sajnó — így is van. Nincs olyan egyházközségünk, amelynek így volna társ-, vagy leányegyházközsége, illetve kisebb-nagyobb szórványterülete. Olyan lelkeszeink is vannak, akik egész esztendőn át csak szórványokat járnak: mint pl. a Duna-Tisza-közé vagy a Dunántúli. Utóbbinak körülbelül 50 lelket kitevő gyülekezete több mint százötven helységben, városban-faluban lakik. Ez a szétszórtság nemcsak a lelképásztoroknak jelent majdnem leküzdhetetlen terheket az istentiszteletek szervezésében és a családokkal való kapcsolat rendszeres biztosításában, — de rővására megy a közösségi szellem kialakulásának is. Mert hiába való az összekötő kapocs szerepét betöltő lelkész minden ékesszólása, a pécsi unitárius atyafi nehezen rendül meg a soproni hívünk elhalálozása hírére. És vannak gyülekezeti vagy vallásos életünkben az említett példánál finomabb lelki mozzanatok, amelyek mind elzárva maradnak a szórványéletet élő vallásos emberek számára. Milyen felemelő érzés látni Budapesten 40—50 konfirmáló unitárius ifjút, miközben a gyülekezet jelenlévő felnőtt tagjai legalább annyira erősödnek öntudatukban, mint a vallástevő növendékek. A hitnek ezt a megerősödését s ezt a lelki élményt mikor kaphatja meg a székszárdi 5—6 hívünk?!

Lelkeszi értekezleteinken újra és újra napirendre kerülnek e kérdések s általában a szórványgondozás problémái. Nem hiába, mert ha valahol érvényes, úgy a mi egyházunkban maradéktalanul az, hogy „sok az aratnivaló, de kevés a munkás.” Hiába mondaná bárki, hogy számarányunkat tekintve sokkal több lelkészünk van, mint bármelyik más történelmi egyháznak, mert viszont közülük egyetlen lelkész sem utazik évente 25—30 ezer kilométert hivatása teljesítése, szórványhíveinek lelki gondozása érdekében, míg nálunk ilyen lelkészek is vannak.

Említett lelkeszi konferenciáinkon egymást bátorítva és serkentve osztjuk meg tapasztalatainkat a jobb munka érdekében és ha mégis hiányokat állapíthatunk meg híveink vallásos életének gyakorlásában, szomorúan kell leszögeznünk, hogy nem mindenben mi vagyunk a hibások.

Megítélésem szerint a probléma kulcsa nemcsak a lelkészek kezében van. A szórványéletet élő unitárius embernek mélyebben vallásosnak kell lennie, mint a népes gyülekezet bármelyik tagjának. Az az unitárius öntudat, amely teljes megbecsülést és tiszteletet kelt Füzesgyarmaton, kevés Kecskeméten vagy Pécsen. Több lélek, erősebb hit kell, hogy fűtse a szétszórtságában élő híveinknek a szívét, ha nem akarnak felzúzódni, elkönyösödni.

Hiába kesereg az az unitárius szülő, akinek gyermeke talán egyedüli unitárius abban a kis községben, ahol lakik, hogy az ő fiacskájának vagy leányának soha sincs alkalma hittanórákra járni és így milyen unitárius válik majd belőle. Olyan lesz belőle, amilyen ő maga, a szülő. Különösen ilyen esetekben vegye az unitárius szülő azt a fáradságot magának, hogy tehetsége szerint maga oltsa bele gyermekébe drága hitünknek igazságait és tanításait. Ki tagadhatná azt, hogy ezt a feladatot bárki elvégezheti. Nemrég Pécsen konfirmált egy ekként előkészített gyermek, — és meggyőződéssel állítom, hogy példamutatóan tudatosult benne az unitarizmus lényege és szépsége, mert édesanyja lelkes és buzgó unitárius.

Nincs szórványprobléma, ezt merem állítani, csak egyéni hit vagy hitetlenség, öntudat, vagy közömbösség van, ez pedig a mi külön-külön egyéni problémánk.

Ami a szórványmissziókat illeti, hittel mondhatjuk egymásnak: „...fényeskedjék a ti világosságtok.” A tiszteletreméltó és példás életnél nem kell jobb bizonyíték, argumentum; unitárius hitünk igazsága és szépsége mellett.

Bajor János

Levél dr. Schweitzer Alberttől az afrikai Lambarene-ből

Kedves Főtisztelendő Püspöki Helynök Úr!

Dr. Schweitzer megbízott, hogy írjak Önöknek és nevében köszönjem meg mindkét levelét. Nagyon sajnálja, hogy első levelükre, melyet 1957. június 18-án intéztek hozzá, amelyben elküldték nyilatkozatukat is, nem válaszolhatott korábban. Nagy érdeklődéssel és figyelemmel olvasta azokat. Ő másodszor is felemelte hangját az Oslo-i rádió keresztül, hogy szüntessék be a nukleáris kísérleteket. Az itteni hatalmas kórháznak a vezetése sok munkát ad neki és nagy felelősséget ró rá, ezért bizony fáradt. Ezért kéri önöket, ennek tulajdonítsák, hogy nem tud sajátkezűleg írni. Köszöni a meleg szavakat és szívből jövő üdvözlőket, melyet az újévi levelükben juttattak kifejezésre. Kérem, adja át az ő legjobb kívánságait és meleg üdvözlőket a főgondnokoknak, a titkárnak és a főjegyzőnek, akik a levelet szintén aláírták. Hittestvéri üdvözléssel: Mrs. Lotte Gerhold.

A géppel írott angol nyelvű levél végén németül a következő sajátkezü sorokat írja a nagy humanista, orvos és tudós:

A kezem nem engedi, hogy úgy írjak, ahogy szeretnék, de súlyt helyezek arra, hogy megmondjam önöknek: mennyire megindított levelük és hogy szeretettel gondolkodom egyházukra. Schweitzer Lambarene, 1958. május 23.

Szívélyes üdvözléssel:

Albert Schweitzer

Lapunkban is megköszönjük a nagy humanista tudós hozzájárulását meleg szavait s üzenjüket, hogy a nukleáris fegyverekkel való kísérletezések elleni küzdelmében s a békéért való harcában mi magyar unitáriusok mellette állunk. Isten áldását kérjük életére.

TALÁLKOZÓ

Ötvenéves érettségi találkozó. A volt kolozsvári unitárius kollégiumban, ma Brassai Sámuel 7. sz. középiskola, ezelőtt 50 évvel végzett diákok 1958 június 29-én érettségi találkozót tartottak.

Az ötvenéves érettségi találkozón megjelentek: Dr. Kiss Elek unitárius püspök, dr. Káhána Ernő bukaresti orvos, dr. Kohn Hiller kolozsvári egyetemi tanár, Lőrinczi Domokos ny. unitárius lelkész, Lőrinczi Zoltán egyházi főszámvevő, Major Domokos ny. jegyző, dr. Nemes Sándor nagyváradi orvos, id. Sebe Ferenc ny. unitárius lelkész. Összesen nyolcan.

A találkozón, amely meghitt baráti körben zajlott, a vendiákok közül dr. Kiss Elek püspök üdvözlölte az életben lévő két tanárukat: Kelemen Lajost és Szentmártoni Kálmánt, akik most is alkotó erejük birtokában jelentékeny irodalmi tevékenységet fejtenek ki. Visszapillantásában rámutatott arra, hogy milyen hatalmas átalakulások korszaka volt az elmúlt 50 esztendő.

A találkozó résztvevői megjelentek az unitárius templomban tartott istentiszteleten, ahol ifj. Sebe Ferenc lelkész mondott tartalmas beszédet.

A vendiákokat, volt tanárokat és ifj. Sebe Ferenc lelkészt dr. Kiss Elek püspök és neje látták lakáson vendégül, kiknek szíves vendéglátását Kelemen Lajos köszönte meg és a jövő évi viszontlátás reményében búcsúzott. Ezzel egyidőben Budapesten, a Hőgyes Endre utcai templomban tartott istentiszteleten jelen volt dr. Zsákó Gyula egyházi tanácsos szeretettel gondolt a kolozsvári 50 éves találkozón részt vett tanárainak és vendiáktársaira s összejött a Budapesti lakó Gyallay Domokos volt tanárával, a kolozsvári emlékek fejtűjtésére.

Ugyanazon napon a Brassai Sámuel 7. sz. középiskolában húszéves érettségi találkozó is volt.

Az evangélium fényénél...

„Kérjétek és adatik néktek, ... mert aki kér, mind kap” Máté 7 r. 7—8. v.

Isten áldásáról, megszámlálhatatlan adományáról beszél a hívő lélek s érzi, hiszi és tudja, hogy ilyenkor valamilyen nagy igazságot foglal szavakba és juttat kifejezésre. Az Istenről, kit testi szemünkkel nem láthatunk, állítjuk hitünk erejével, hogy szüntelenül áld minket és megtartó erejéből mindig csak ad nekünk. Mindannyian természetesnek vesszük ennek a soha meg nem szűnő isteni áldásnak a létezését, Isten szent lényének ezt az állandó szétáradását, gondviselésének naponkénti megújulását. Még a gondolat is elnehezül, nem is beszélve szívünk érzéséről, amikor Isten gondviselésének netaláni megszűnése formálódik valamiképpen szavakba. Isten gondviselése sohasem szűnik meg, — ezt érezzük s amőta a világ áll, tapasztaljuk. Felfogni azonban és megérteni s a magunk számára egészen nyilvánvalóvá tenni azt, hogy a mi jó Atyánk mindig csak ad, mindig csak áld, a maga szent lényének erejével állandóan felövez minket; ezt felfogni és megérteni igen nehéz. Sejteni, megérezni s mindennap megnyilvánuló jelenlétéről tudomást szerezni könnyű. De hogy lehet az, hogy ez így van?! Ez az az eset, amikor beteljesedik rajtunk, amit az Úr Jézus mondott: értvén nem értünk, látván nem látunk és hallván nem hallunk.

Az emberről például, akit valamennyire ismerünk, elmondhatjuk, hogy mai mivoltában bizonyos dolgokat ad a világnak, másokat pedig kap. Goethe is meglátta ezt s azt mondja: „Az emberi élet az adás és elfogadás metamorfózisában zajlik le.” Testi táplálékunkat, sőt értelmi, szellemi mivoltunk részére is sok mindent, a külvilágból veszünk. Ezen az úton jutunk hozzá ahhoz, amire fejlődésükhöz szükségünk van. S ezáltal fejlesztjük ki azt a képességünket is, hogy most már mi is adni tudjuk eszméinknek, érzéseinknek, végül pedig szeretetünknek gyümölcsseit. Képességeink folyton növekednek azáltal, hogy hol merítünk a világból, hol pedig mi adunk környezetünknek. Így leszünk cselekvőképesen értelmes lényekké, mind testi mind szellemi vonatkozásban. Építeni tudjuk az életet értelmünk adottságaival s két kezünk munkájával. Ezáltal megterem bennünk az az egyetemes érték, amelyet szeretetnek nevezünk. A szeretet valósággal éltetően hat mind magunkra, mind másokra, vigaszt nyújt és felemel. A szerető szívű emberben van meg igazán a képesség arra, hogy adjon önmagából, adjon a világnak, embertársainak. Ime Isten szeretetének, adományozó és áldó erejének halvány mása az emberben. Azt a jót, ami az emberben van, próbáljuk meg mérhetetlenül felfokozott mértékben meglátni Istenben.

Testvéreim! ha kérünk, van aki adjon minékünk s van honnan kapunk. Efelől bizonyosak lehetünk. Ha cselekvő életünk becsületes szándékú óhajta formálódik kéréssé, imádsággá, megkapjuk azt, amit kérünk. „Aki kér, mind kap.”

Amen

Bencze Márton

A füzesgyarmati egyházközségben május 11-én Turi Béla unitárius és Bánsági Irén református vallású házastársak újszülött kisfiát, Bélát; május 25-én Varga András ref. és Hegedüs Emma unit. vallású házastársak újszülött kisfiát, András István-t keresztelte Kelemen Miklós lelkész a gyülekezet színe előtt. A mindenható Isten áldja meg a szülőket és szeretetüknek gyümölcsét a gyermeket, hogy azok felnevelkedve egyházunk hű és buzgó tagjai lehessenek.

Füzesgyarmaton június 29-én temették el, nagy részvét mellett Zs. Nagy István atyánkfia. Horzas és súlyos betegségében 14 éven keresztül hitvese, sz. Daru Erzsébet ápolta önfeláldozó szeretettel. 1958. március 19-én tért volt át unitáriusnak s Isten akaratában való megnyugvással adta vissza lelkét teremtnének. Felesége és nevelt gyermekei őrzik emlékét. Nyugodjék csendesen.

Gyülekezeteink életéből

Füzesgyarmati egyházközségünk meleg, bensőséges, családi jellegű ünnepségnek volt a színhelye június 22-én. E napon zajlott le a szokásos évi esperesi vizitáció, amelynek keretében Pethő István püspöki helynök és Ferencz József főgondnok jelentek meg az egyházközségben. A vizsgálószerk örömmel szemlélte a toronymagas nyárfák tövében fehér ruhába öltözött lelkészi lakást, amely a kívül elhaladóknak is tudtára adta: ismét megindult az élet és az építő munka a jobb sorsot érdemlő egyházközségben. Vallásos lelkű, egyházunkat szerető és ahhoz ragaszkodó aszszonyok: Ungi Jánosné, Csák Sándorné két alkalommal, Bökfi Jánosné, Gacsári Károlyné, öz. Kovács Béláné, Takács Károlyné, Hegedüs Sándorné egy-egy alkalommal ragadtak meszelőt, hogy lelküket fessék a falra, amely most fehérén csillog.

Bent az udvaron is öröndetes kép fogadta a vizsgálószerket. Szépen gondozott, orgonabokrokkal szegélyezett virágoskert, amely Homoki Lajos gondnok atyánkfia és felesége, a mindenki Margit néni, szép-érzéke mellett tanúskodik. A kisebb méretű alakított udvar és a belőle nyert veteményes kert a lelkész élniakaása, valamint Sári Lajos, Kovács Lajos, Hegedüs Sándor és Veress Ferenc atyánkfiai dícséretes munkájának tanúbizonysága.

A kívülről megújított lelkészi lakás belülről is új képet mutat. A szobák ketteé választása, a falak és a padló festése, csinosítása lakhatóvá tette a ridegnek látszó épületet, amely így kellemes otthonává vált a lelkészi családnak. A tornác átépítése, az építőanyag behordása Homoki Lajos, Kovács Lajos és fia fáradhatatlan munkájáról tanúskodik. Az esperesi vizsgálószerk megállapítása: „szívünket öröm tölti el ennyi öröndetes változás láttára”, szép elismerése az egyházközség ide, szorgalmas munkájának.

A vizsgálószerk alkalmával a templomi szolgálatot Pethő István püspöki helynök végezte, aki könnyeket fakasztó beszédében újította fel az egyházközség híveiben az egy lelki családba való tartozás tudatát. Istentisztelet és az azt követő közgyűlés után a Vizsgálószerk a gyülekezet néhai lelkészének özvegyét, öz. Kincses Lászlónét látogatta meg, aki 40 esztendei egyházi tanítói-nevelői szolgálat után most az egyházközség jegyzői tisztét tölti be. Ezután Homoki Lajos gondnok és felesége sz. Nagy Margit hagyományos szíves-szeretettel ebéden látta vendégül a Vizsgálószerket. A dévaványai társ-egyházközségből Pesztvánszki Sándor gondnok hozta el az ottani kevés-számú unitáriusok jókívánságait. A füzesgyarmati hívek szeretettel gondolnak vissza a vizsgálószerk munkájára, amely hitüknek és unitárius öntudatuknak megerősödését és elmélyülését eredményezte. De szeretettel gondolnak lekipásztorukra Kelemen Miklósrá is, akinek néhány hónapos lelkészi munkája ime életet és lendületet vitt a gyülekezetbe.

Unitárius búcsú Hódmezővásárhelyen. Június 28—29-én tartotta Pethő István püspöki helynök a szokásos „vizitációt” a hódmezővásárhelyi unitárius egyházközségben. Főjegyző másirányú elfoglaltsága miatt Miklós Károly egyházköri pénztáros afia volt a Főpásztor kíséretében. 28-án, szombaton délelben az állomásn dr. Jakab Jenő lelkész és Kádár István gondnok fogadták a vizsgálószerk tagjait. A parokián az egyházközség elnökségével együtt ebédelték a vizsgálószerk tagjai, majd ebéd után a hivatali vizsgálatot tartották meg, mikoris külön megdicsérték tiszteletes Boros Áron kántor afiát, aki a pénztárosi teendőket végzi az egyházközségben hosszú évek óta példás rendszerrel.

Másnap, vasárnap reggel már hat órakor hangos volt a lelkészi lakás a vidékről érkező hitrekonok öröndteljes találkozásától. Gyuláról, Makóról, Szegedről, Ocsaháza környékéről s máshonnan gyűttek össze a messzi környék unitáriusai, hogy legalább egy évben egyszer unitárius templomban hallhassák Isten igéjét. A két napja tartó szakadó eső ellenére is zsúfolásig megtelt templomban Pethő István püspöki helynök

végezte a szószéki szolgálatot, s zengett az ősi zsoltár: „Tebenned bízunk eleitől fogva.”

Istentisztelet utáni közgyűlésen, az ú. n. kánonikus kérdések kapcsán, örömmel állapította meg a püspöki helynök úr, hogy Hódmezővásárhelyen egyetlen alkalommal sem maradt el a vasárnapi istentisztelet, mert ha a lelkes hivatali elfoglaltsága miatt távol is volt, helyette minden alkalommal tiszteltes Boros Áron megtartotta a szolgálatot. Egy perces néma felállással adózott a közgyűlés dr. Osváth Gábor elhunyt presbiter afia emlékének, majd az új presbiterek: dr. Benczédi Ferenc, Erdős Mihály és Székely Ferenc eskütételével ért véget a közgyűlés.

Délben közel nyolcvan terítékes szeretetvendégségen vettek részt az egybegyűltek. Szeretetvendégség után a késő délutáni órákig a vidékiek vonatindulásáig atyafiságos beszélgetés alakult ki püspöki helynök és a résztvevők között. Végezetül említsük meg azokat, akik időt, fáradságot nem kímélve áldozatos munkával hozzájárultak a nap sikeréhez. Bán Sándor és Kiss József presbiterek az állomáson fogadták a vidékről érkezőket, Simonyi Béla és Szathmári Pál presbiterek az imaterem rendezését s a szeretetvendégség sok figyelmet kívánó előkészítését végezték példás odaadással. Bányai Albertné presbiterő gondoskodott bőségesen frissen sült, omlás kalácsról, vidéki atyánkfiai reggelijéhez. Kádár István gondnok adományozta az egész szeretetvendégséghez a kenyeret. Vajnai Sándor gondnok feleségével, a már említett Szathmári Pál feleségével, Koncz János, özv. Szent Sándorné és a harangozó házaspár áldozatos munkájukkal tették felejthetlenné a „búcsú” napját.

A gyülekezeti közösségben élők talán el sem képzelik, milyen lelket építő, szívet emelő hatása van a szórványban élő hivekre az ilyen ritka alkalomnak, mikor személyesen találkozhatnak hittestvéreikkel, s az egyház vezetőivel.

A debreceni egyházközségben július 5–6. napjain végezte egyházépítő munkáját a vizsgálószék. Itt a szokásos ünnepségeket még gazdagabb tartalommal töltötte meg az egyházközség életének kimagasló eseménye, a konfirmáció, amikor is négy ifjú testvérünk tett vallomást unitárius hitében való meg erősödéséről és a konfirmáló ifjakkal együtt Úrvasorát vett az egész gyülekezet, amely erre az alkalomra szép számban sereglett össze nemcsak a városból, hanem a távoli szórványokból is. A négy konfirmáló ifjú vallástétele valósággal élmény volt az egész gyülekezet számára. Püspöki helynököt a hódmezővásárhelyi gyülekezetbe Miklós Károly köri pénztárnok, Debrecenbe pedig Ferenc József főgondnok és ek. főjegyzőt helyettesítő minőségében dr. Jakab Jenő lelkes fia kísérték el. A kocsordi egyházközségben június 22-én tartott vizsgálaton részt vett esp. püspöki helynökkel együtt dr. Gálfalvy István főgondnok és Györfi István közügyigazgató is.

A budapesti egyházközségben július 11–13. napjain volt az esperesi vizsgálat. A vizsgálószék munkájában esp. püspöki helynök mellett résztvettek a főgondnokok is. Örömmel állapította meg a vizsgálószék, hogy az egyházközség nagy igyekezettel fogott hozzá és nagy részben már el is végezte a Nagy I. utcai és a Hőgyes Endre utcai gyülekezeti termek, a lelkesi irodák, valamint a Magyarúton levő gyermeküdülő rendbehhozását. Midőn efölötti elismerésének kifejezést adott, rámutatott arra, hogy különösen a Nagy I. utcai templom belsejének megújítását és ugyanott az orgona felállítását elsőrendű egyházközségi feladatként minden más kérdés elé kell hozni. A 13-i istentiszteleten a szolgálatot Pethő István esp. püspöki helynök végezte. Istentisztelet után mielőtt a szokásos közgyűlés kezdődött volna, megható kedves ünnepség ment végbe a népes gyülekezetben. R. Filep Imre lelkes a Vizsgálószéket üdvözölve meleg szavakkal emlékezett meg arról, hogy épen 30 esztendővel ezelőtt július 2-ik vasárnapján ugyanabban a templomban tartotta egyházi esküvőjét püspöki helynök, amikor a szolgálatot boldog emlékü József Miklós püspökünk végezte. Most a 30. évforduló napján oda hívta az Úrasztala elé püspöki helynököt és élet-

társát és a gyülekezettel együtt imádkozva Isten áldását kérte további életükre, hogy végezhessek ők, akik egykor a pestszentlőrinci templomot megépítették, most már ezután az egész egyházunkat építő áldásos munkájukat hosszú éveken át. Amikor a Vizsgálószék beszámolt a Közgyűlésnek az egyházközségben végzett munkájáról, köszönetét nyilvánította a gyülekezet lelkesének az egyházközségi épületek megújításával kapcsolatosan végzett munkájáért, Györfi István lelkes pénztárnoknak az egyházközség anyagi ügyvitele terén kifejtett lelkiismeretes munkájáért és a gyermekistentiszteleti szolgálatok nagy fontosságú, vallás-erkölcsi nevelési szempontból nélkülözhetetlen és áldásos tevékenységéért, egyben rámutatott arra, hogy az egyéni kezdeményezések mellett inkább a közösségi szellem kialakítására fektessék a jövőben a fősúlyt, mert a dolgozó gyülekezet a legbiztosabb út a jövő felé.

Özv. Barabás Istvánné, budapesti egyházközségünk néhai nagynevű lelkipásztorának özvegye, gyermekeivel egyetértésben az egyházközség könyvtárának és irattárának ajánlotta fel férje kézírataiban hátramaradt egyházi beszédeit, cikkeket, tanulmányait, valamint könyvtárának néhány egyházi vonatkozású darabját.

Ferenc József egyházköri főgondnok a nagytiszteletű asszony kérésére az anyagot átnézte, azt igen értékesnek találta s a maga részéről is kérte, hogy azt az egyházközség könyvtára részére adják át.

Özv. Barabás Istvánné nagytiszteletű asszony elhatározásának szívből örvendünk.

HALÁLOZÁS

Dr. Zoványi Jenő ny. egyetemi tanár, kiváló református egyháztörténész életének 93-ik esztendejében Budapesten elhunyt. A jeles, testi és szellemi frissességében pátriárka kort elért, tudós a felvilágosított teológiai gondolkodás egyik legkiemelkedőbb képviselője volt. Felfogásáért gyakran került ellentétbe az ortodox irányzat képviselőivel. Zoványi professzor rendkívüli megbecsüléssel viseltetett Dávid Ferenc történelmi jelentőségű szerepével és személyével szemben s egyházunknak is, haláláig, megértő barátja volt. Évtizedekkel ezelőtt a Dávid Ferenc Egylet-ben tartott előadásában és a Keresztény Magvető hasábjain megjelent nagyérdekű közleményeiben többször tett erről tanúságot. 1954-ben, Dávid Ferenc halálának 375 éves fordulójára alkalmával jelent meg utoljára körünkben, azon a fogadáson, melyet az évforduló alkalmából egyházunk adott unitárius és nem unitárius személyiségek, Dávid Ferenc-szakértők, egyháztörténészek, tudósok részvételével. Ez alkalommal korát megcáfoló lendülettel előadott felszólalása a megjelentek nagy tetszésével találkozott. Emlékét kegyelettel őrizzük.

H. Fejér Domokos ny. isk. igazgató, budapesti egyházközségünk presbiter meg halt. Egyike volt a gyülekezet legrégibb és legbuzgóbb tagjainak, aki mindig cselekvően vett részt az egyházközség életében. Egyidőben a rákospalotai szórványnak volt lelkes gondnoka. Áldás emlékére.

Szász Jánosné, debreceni lelkesünk hitvese, július 13-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. Férjének, valamint két kis gyermekének és szüleinek mély gyászában résztvevő lélekkel osztozunk. Adjon Isten neki csendes nyugodalmat.

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör
Felelős szerkesztő és kiadó: **Pethő István**.

Évi előfizetési díja 12 forint.

Budapest, IX., Hőgyes Endre utca 3.

Táv: 137—186, Cseksz.: 50 561.

Zrínyi Nyomda, Budapest. — Felelős: Bolgár Imre.